

Josep Alsina i Bofill

(Palafrugell, 1904-1993)

Les persones que van conèixer Josep Alsina i Bofill defensen el seu nom com un d'aquests mestres que aconseguix transmetre molt més que els coneixements d'una disciplina. L'amor que sentia per la seva professió, a la seva llengua i al seu país el van fer no només un metge entranyable i reconegut, sinó un exemple de perseverança i coherència.

De petit havia pensat a ser dentista, però ja a l'adolescència va adonar-se que la seva vocació era ser metge. Quan el 1920 Josep Alsina i Bofill va entrar a la Universitat, no en tenia cap dubte. En aquell moment la Universitat era més aviat buida de bons mestres, com ell mateix va definir, «d'aquells que realment tenen el do de transmetre el que saben», i ho fan des de la senzillesa i la passió. Però això no li va impedir esprèmer al màxim tot el que se li oferia i viure amb excitació l'etapa de metge assistent a la Clínica Mèdica B, un cop acabada la carrera, el 1927. L'any següent va ingressar a l'Institut Policlínic, a l'equip de Rosend Carrasco i Formiguera.

Els primers articles no es van fer esperar i el 1930 ja va participar en el Sisè Congrés de Metges de Llengua Catalana. El mateix any va acceptar de formar part de l'equip que Manuel Corachán havia convocat per a la redacció d'un diccionari de medicina. El 1933 va començar l'activitat a la Universitat Autònoma i l'any següent va guanyar per oposició una plaça de professor adjunt a la Clínica Mèdica B, incorporada a la nova Universitat. Però tot plegat no va durar gaire. Amb l'inici de la Guerra Civil va ser mobilitzat, amb el grau de tinent mèdic provisional, a

l'Hospital d'Evacuació de Manresa. En acabar la guerra, li van ser instruïts diversos expedients de depuració. El resultat de les sentències el va privar de la tasca docent a la Universitat i el va limitar a la medicina privada. Tampoc no va desaproveitar aquest moment per a convertir un entrebanc en una oportunitat. Des de la nova posició de metge de capçalera, va poder mesurar en profunditat la relació metge-pacient, que sempre va formar part de les seves reflexions i a la qual va dedicar una atenció especial.

Després d'uns anys de feina constant a la clandestinitat –entre d'altres, reprendre l'activitat de la Societat Catalana de Biologia el 1962 i ser-ne president–, la mort de Franco va donar llum verda a noves expectatives per a la vida acadèmica, social i cultural. En aquest marc, el 23 de setembre de 1976 es va inaugurar al Palau de Congressos de Perpinyà el Desè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana sota la seva presidència. No era un congrés més, sinó un moment històric: es reprenia una activitat que no s'havia pogut portar a terme des del 1936. En aquell moment, Alsina i Bofill era també president de l'Institut d'Estudis Catalans (1974-1978) i de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Ba-

lears (1974-1978). Després de quaranta anys de silenci, les institucions catalanes podien tornar a ser un espai de reflexió expressada en la llengua pròpia.

En les diverses tasques que va portar a terme els últims anys de la seva vida, val la pena destacar la feina feta al *Diccionari enciclopèdic de medicina* (primera edició, de 1990), on va participar «decisivament, sàviament, incansablement», com va expressar el director de la publicació, Oriol Casassas. El 15 de juny de 1982, Josep Alsina i Bofill va rebre la Creu de Sant Jordi en la primera concessió que se'n feia, al costat de l'arqueòleg Miquel Tarradell, el poeta Joan Vinyoli o l'escultor Frederic Marès, entre d'altres. Aquest guardó pot servir per emmarcar algunes de les constants de la seva vida: la vàlua de la seva trajectòria professional, la passió per la cultura i la llengua catalana i el convenciment que la cultura inclou tota mena de coneixement, tant si ve del món de la ciència com del que anomenem *humanitats*. Una personalitat que ha deixat empremta en aquells que el van conèixer, com recorda el títol de la biografia que Oriol Casassas li va dedicar, *Josep Alsina i Bofill, l'exemple*. 1

Més informació

CASASSAS, O. (1996). *Josep Alsina i Bofill, l'exemple*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

GUERRERO, R. (2003). *Josep Alsina i Bofill, amor a la professió, amor a la llengua, amor al país. Semblança biogràfica de Josep Alsina i Bofill*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.